

Dokumenttyp: Handlingsplan

Antagen av: Kommunfullmäktige

Giltighetsperiod: 2025-03-01 – 2029-12-31

Diarienummer: KS2024/154

Sökord: Invasiva främmande arter, invasiva främmande växter, blomsterlupin, jättebalsamin, jätteloka, jätteslide, kanadensiskt gullris, höstgullris, parkslide, vresros

Handlingsplan invasiva främmande växter

1 Inledning

1.1 Syfte

Syftet med att utarbeta en handlingsplan för bekämpning av invasiva främmande växter på kommunens mark är att effektivt hantera och minimera de negativa effekterna som dessa arter har på både miljön och samhällsekonomin. Invasiva främmande arter utgör ett av de största hoten mot biologisk mångfald och kan orsaka omfattande ekonomiska skador samt påverka människors hälsa. Handlingsplanen blir ett verktyg för att säkerställa en systematisk och effektiv bekämpning av invasiva främmande växter, vilket i sin tur bevarar den lokala biologiska mångfalden samt förebygger de ekonomiska och ekologiska skador som dessa arter kan orsaka.

Kommunen har ett lagstadgat ansvar att bekämpa dessa arter enligt EU och Sveriges lagstiftning. Handlingsplanen syftar till att kartlägga förekomsten av invasiva växter, prioritera åtgärder utifrån påverkan och spridningsrisk samt specificera bekämpningsmetoder. Planen kommer också att bidra till att kommunen följer de lagstadgade kraven och rapporterar sina insatser regelbundet till Länsstyrelsen.

Det är viktigt att alla insatser som görs i anslutning till privata fastigheter görs i samarbete med fastighetsägaren så att arten kan bekämpas/hanteras i en gemensam insats.

1.2 Ansvar

Åtgärder i handlingsplanen som är tidsatta och med angiven ansvarig utförare ska läggas in i den verksamhetens verksamhetsplanering i Stratsys. Åtgärderna ska i Stratsys taggas med styrdokument handlingsplan för invasiva främmande växter för att denna handlingsplan enkelt och översiktligt ska kunna följas upp.

Ansvarig för att rapportera in vidtagna åtgärder till länsstyrelsen senast den 30 november är mark- och exploateringsenheten (GIS-samordnare). För att rapportera genomförda bekämpningsåtgärder i fältappen är den utförande verksamheten.

Den som upptäcker en ny förekomst av en invasiva främmande växt ansvarar själv för att rapportera fyndet på invasivaarter.nu eller artdataportalen.

1.3 Koppling till andra styrdokument

Handlingsplanen för invasiva främmande växter har kopplingar till:

- Hållbarhetsstrategi
- Handlingsplan Parkslide längs med det kommunala vägnätet.

2 Bakgrund

Länsstyrelsen i Blekinge län har förelagt Ronneby kommun i egenskap av markägare att ta fram en åtgärdsplan rörande bekämpning av landlevande invasiva främmande växtarter inom kommunägda fastigheter för perioden 2025–2029. Med invasiva främmande växtarter avses de arter vilka omfattas av förbud enligt 7 § förordning (2018:939) om invasiva främmande arter med följdbestämmelser i artikel 7.1 i förordning (EU) nr 1143/2014.

Åtgärdsplanen ska uppdateras när nya arter tas upp på EU-förteckningen eller när den nationella förteckningen för invasiva främmande arter beslutas.

När nya arter omfattas av lagstiftning så som vid uppdatering av EU-förteckningen eller beslut om nationell förteckning, ska åtgärdsplan uppdateras för att inkludera även dessa arter. En uppdaterad åtgärdsplan ska vara beslutad inom 12 månader från det att nya arter inkluderas i lagstiftningen.

Kommunens handlingsplan för invasiva främmande växter utgår från landlevande växtarter som finns på EU-förteckningen och arter som finns i förslaget till nationell lista. En GIS-analys har gjorts utifrån inrapporterade invasiva arter i artdataportalen och kommunens markinnehav. Efter att djurarter och vattenlevande växtarter har filterats bort finns det kända förekomster av blomsterlupin, jättebalsamin, jätteloka, jätteslide, kanadensiskt gullris, höstgullris, parkslide och vresros. Se bilaga 1 för artbeskrivningar.

2.1 Lagstiftning

Den övergripande lagstiftningen som gäller är EU:s förordning om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter nr 1143/2014. ("EU-förordningen").

Europakommissionens genomförandeförordning 2016/1141 om antagande av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse ("[EU-förteckningen](#)") anger vilka arter som måste bekämpas (2016/1141).

Uppdatering av EU-förteckningen har skett år 2017, 2019 och 2022. Alla arter som finns listade på EU:s förteckning är förbjudna att importera, sälja, odla, föda upp, transportera, använda eller byta. Det är även förbjudet att tillåta arterna att reproducera sig eller växa, eller släppa ut dem i naturen.

Sedan 2019 finns även en svensk förordning (2018:1939) om invasiva främmande arter ("Svenska förordningen") i vilken ansvarsfördelningen förtydligas. Här förtydligas bland annat tillsynsmyndighetens möjlighet och ansvar samt var det yttersta bekämpningsansvaret ligger.

Fastighetsägare har ett ansvar för invasiva arter på den egna fastigheten och måste följa förbuden för de EU-listade arterna enligt EU-förordningen (2014/1143). Ansvaret gäller för alla. Den som har en nyttjanderätt på en

fastighet kan beroende på avtalsform vara ansvarig för att utrota invasiva arter på den aktuella fastigheten.

3 Genomförande

Inför ett genomförande om bekämpning av invasiva landlevande växter ska en bedömning göras ifall det finns behov av att även närliggande fastighetsägare behöver utföra bekämpningsåtgärder för att det ska vara en effektiv bekämpningsåtgärd. Finns det närliggande fastigheter som har bestånd av växtarten kan kommunen ta kontakt med fastighetsägaren och uppmana dem om att också genomföra bekämpningsåtgärd. Är detta inte en framkomlig väg kan kontakt tas med länsstyrelsen, som har mandat att förelägga enskilda fastighetsägare att genomföra bekämpningsåtgärder.

3.1 Prioritering

I första hand bör följande fokusområden prioriteras för bekämpningsåtgärder:

1. Områden med invasiva främmande växter som innebär olägenhet för hälsa och boendemiljö.
2. Spridningsvägar, till exempel utmed vattendrag eller längs vägar och gång- och cykelvägar där kommunen har skötselansvar för de växtarter som har hög risk för spridning.
3. Skyddade områden (naturreservat, kulturresevat och naturvårdsavtal) där kommunen har förvaltningsansvar.
4. Allmänna grönytor och andra kommunala fastigheter.

Prioritering av åtgärder behöver bedömas utifrån var växten är lokaliserad och utifrån vilken växtart det är, se tabell 1 för prioritering på Ronneby kommuns fastigheter.

Tabell 1 Prioriteringsgrund utifrån växtart.

Prioritering	Art	Strategiskt område	Typ av åtgärd
1	Nya växtarter		Bekämpa för att utrota
1	Jätteleka	Vid lekplatser, badplatser och andra allmänna platser.	Bekämpa för att utrota
1	Parkslide	Vid skymd sikt för trafik.	Beskära

2	Jättebalsamin	Spridningsvägar	Bekämpa för att utrota
2	Parkslide	Vid vatten	Åtgärd för att förhindra spridning
2	Vresros	Gång- och cykelvägar	Beskära
3	Jättebalsamin	Allmänna platser	Bekämpa och bevaka
3	Parkslide	Övriga platser	Bevaka för att förhindra spridning
3	Vresros	Spridningsvägar	Bevaka och bekämpa.
3	Blomsterlupin	Skyddade områden	Bekämpa för att förhindra spridning
3	Kanadensiskt gullris	Skyddade områden	Bekämpa för att utrota

3.2 Åtgärder som krävs för utrotning, isolering eller bevakning

Utifrån prioriteringen av strategiskt område och utifrån vilken växtart har åtgärderna i tabell 2 tagits fram. Åtgärderna ska läggas in i den ansvariges verksamhetsplan i Stratsys för att:

- Samplaneras med förvaltningens/avdelningens/enhetens övriga aktiviteter.
- En övergripande uppföljning av handlingsplanen ska kunna genomföras.
- Integreras i kommunens hållbarhetsarbete.

Tabell 2 Åtgärder som krävs för utrotning, isolering eller bevakning.

Prioritering	Strategiskt område	Typ av åtgärd	Tidpunkt för genomförande	Ansvarig
1	Förskolor, lekplatser, badplatser	Gräva upp små plantor av jätteleka på våren, slå med slåttermaskin och klippa av blomman för att förhindra vidare spridning	Pågående	Gatu- och parkenheten, fastighetsenheten, fritidsenheten
1	Vid skymda korsningar och utfarter	Beskära parkslide	Pågående	Gatu- och parkenheten
1	Längs med vattendrag exempelvis Bräkneån	Beskära jättebalsamin på kommunal mark, eller i samarbete med fastighetsägare vid behov	Pågående	Gatu- och parkenheten
1	Vid gång- och cykelvägar.	Beskära Vresros.	Pågående	Gatu- och parkenheten
1	Kommunala vägnätet	Inventera och markera upp förekomst av Parkslide	Pågående	Mark- och exploateringsenheten, Gata- och parkenheten
1	Brunnsparken, brunnskogen och Karön	Uppgrävning av kanadensiska gullrisplantor	Pågående	Parkenheten
1	Avfallsanläggningar	Invasiva främmande växter som växer på avfallsanläggningar och som riskerar att spridas från avfallsverksamhetens ska bekämpas	Löpande	Ronneby Miljö & Teknik
2	Badplatser, hamnar och	Övervaka bestånd av Vresros och	2025	Fritisenheten

	husvagnsupp- ställningsplatser	Kanadensiskt gullris		
2	Längs med vägar med stor förekomst av vresros	Gräva upp plantor av vresros	2027?	Gatuenheten
2	Brunnsparken och brunnskogen	Slå och gräva upp plantor av blomsterlupin för att förhindra spridning.	2025	Parkenheten

3.3 Åtgärder som krävs för att undvika spridning

Att hantera problemet med invasiva arter efter att de etablerat sig kan vara mycket dyrt. En proaktiv handlingsplan kan därför spara kommunen stora summor pengar. Tidiga insatser för att förhindra spridning eller för att utrota invasiva arter i deras initiala faser är ofta mycket mer kostnadseffektivt jämfört med sena åtgärder. I tabell 3 presenteras åtgärder som kommunen ska vidta för att undvika spridning av invasiva främmande växter. Åtgärderna ska läggas in i den ansvarige verksamhetens verksamhetsplan i Stratsys.

Tabell 3 Åtgärder som krävs för att undvika spridning av invasiva främmande växter.

Åtgärd	Ansvarig	Tidpunkt för genomförande
Ta med krav om invasiva främmande arter vid upphandling av entreprenörer. Kommunikation kring hanteringen löpande under arbetet	Gatu- och parkenheten, mark- och exploateringsenheten, fastighetsenheten, Ronneby Miljö & Teknik	2025 och därefter löpande.
Information om privatpersoners trädgårdskomposter/dumpning av trädgårdsavfall på kommunal mark	Miljö- och byggnadsnämnden	Vid behov
Informationskampanj om invasiva främmande arter	Miljöstrateg	2025, sen årligen
Informera allmänheten <u>hur</u> arterna sprids och se till att det finns tillgänglig information.	Miljöstrateg, Ronneby Miljö & Teknik	2025 och sen löpande

Håll kommunens hemsida uppdaterad		
Utbilda kommunstyrelsen och teknik, fritid och kulturnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, Ronneby Miljö & Tekniks styrelse om invasiva arter och gällande lagstiftning	Förvaltningschef teknik, fritid och kultur, förvaltningschef miljö- och byggnad, VD Ronneby Miljö & Teknik miljöstrateg (KS)	En gång per mandatperiod.
Vid inventeringar och andra liknande uppdrag inkludera att rapportering av observerade invasiva arter ska göras	Planenheten, mark- och exploateringsenheten, miljöstrateg, gatu-och parkenheten, Ronneby Miljö & Teknik	Pågående
Hålla GIS uppdaterad med nya data från artportalen	Mark- och exploateringsenheten	Pågående
Ta fram rutiner för hur vi hanterar växtmaterial på rätt sätt	Gatu- och parkenheten, fastighetsenheten, fritidsenheten, Ronneby Miljö & Teknik	2025–2026
Utbilda personal om invasiva arter, deras spridningsvägar och möjliga bekämpningsmetoder	Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen, miljö- och byggförvaltningen, Blekinge Naturbruksgymnasium, Ronneby Miljö & Teknik, Ronnebyhus, ABRI	2025
Begränsa evenemang vid invasiva arter som lätt sprider sig	Mark- och exploateringsenheten, trafikansvarig	2025 och sen löpande
Information på intranät och att det tas upp regelbundet i arbetsgruppen, exempelvis APT (minst 1 gång/år)	Gatu- och parkenheten, fritid, fastighet, mark- och exploateringsenheten, planenheten, miljö- och byggförvaltningen, Blekinge Naturbruksgymnasium, Ronneby Miljö & Teknik	2025 och sen löpande
Informera allmänheten under evenemang med koppling till trädgård och natur (skogens dag / I love garden med flera)	Planenheten, mark- och exploateringsenheten; Gatu- och parkenheten	2026

I samband med rapportering av genomförda åtgärder till länsstyrelsen uppmärksamma vad som har gjorts (intranät, hemsida, sociala medier)	Alla	Löpande
Vid nya/förnyelse av nyttjanderättsavtal inkludera vem som har ansvar för att bekämpa invasiva växtarter	Mark- och exploateringsenheten	2025

3.4 Inventeringar

Inventeringar som behövs för att få mer kännedom om förekomsten av invasiva främmande växter presenteras i tabell 4.

Inventeringarna ska läggas in som aktiviteter i ansvarig verksamhets verksamhetsplan i Stratsys, precis som åtgärderna i avsnitt 3.2 och 3.3.

Tabell 4 Inventeringar som behövs för att få en fullständig bild av förekomsten av invasiva främmande växter på Ronneby kommuns mark.

Prioriterin g	Åtgärd	Ansvar	Tid för genomförande
1	Inventera invasiva växter vid kommunens badplatser, idrottsplatser, spontan-idrottsplatser, hamnar och husvagns-uppställningsplatser	Fritids- och kulturenheten, och fastighetsenheten	Årligen i samband med besiktning.
1	Vid planärenden inventeras aktuell mark	Planenheten	Pågående
1	Inventering vid ordinarie arbete	Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen, Miljö- och byggförvaltningen, miljöstrateg, Ronneby Miljö & Teknik	Efter genomförd utbildning.

4 Uppföljning

Uppföljning av genomförda åtgärder kommer göras i stratsys genom att aktiviteter som ska genomföras läggs in i respektive verksamhets verksamhetsplanering och taggas med handlingsplanen för invasiva främmande växter.

Kommunen har utvecklat en digitalt GIS för dokumentering av bekämpningsåtgärder kopplat till inrapporterad bistånd av invasiva främmande växter. Alla berörda verksamheter inom kommunen kommer ha tillgång till GIS:et, antingen via en fältapp på surfplattor, alternativt på en dator. Kommunens personal som genomföra bekämpningsåtgärderna kommer behöva fylla i de åtgärderna i GIS:et.

Mark- och exploateringsenhetens GIS-samordnare ansvarar för att rapportering över de årliga vidtagna bekämpningsåtgärderna görs till länsstyrelsen senast den 30 november.

5 Bilaga – Artbeskrivningar

Blomsterlupin (*Lupinus polyphyllus*)

- Flerårig ört som blommar i juni – juli.
- Kan bli 1 meter hög.
- Blommorna sitter på en hög spira i täta toppställningar. Blommorna är vanligtvis blå men kan vara vita eller rosa.
- Stjälken är tilltryckt och hårig och står rätt upp.
- Bladen sitter längsmed stjälken och är långskaftade och fingrade. Varje små blad är 3–5 cm långt och 1–2 cm brett.
- Kraftig rot som lagrar näring och som är svår att dra upp.
- Stor förmåga att helt ta över och skugga ut annan vegetation.
- Fördel gentemot andra växter i näringsfattiga miljöer eftersom den, likt många andra ärtväxter, samarbetar med kvävefixerande bakterier i en symbios. På så sätt ökar halten kväve i jorden där blomsterlupin växer.

Livsmiljö

Trivs på näringsfattig och solbelyst mark.

Förväxlingsarter

Sandlupin som är något mindre och har grenad stjälk.

Regnbåglupin är en hybrid mellan blomsterlupin och gul busklupin som har grenig stjälk.

Spridning

Sprids med frön och med rottdelar som följt med jord.

Fröna har en lång livslängd.

Blomsterlupin har en mycket stor förmåga att sprida sig ut i naturen.

Effektiv fröspridning med uppsprickande fröbaljor som slungar iväg fröna.

En enda planta kan ge upphov till hela 2 500 frön per år.

Begränsa

Slå av blomställningarna vid blomning så frösättning aldrig sker, ungefär två gånger per år.

Bekämpa

Beskär innan blomning, lägg växtmaterialet i en sopsäck. Fröna kan eftermogna på beskurna växtdelar.

Gräv upp rotsystemet.

Växtavfallet ska sorteras som brännbart.

Det ska absolut inte slängas bland trädgårdsavfall.

Tvätta redskap, skosulor, maskiner, skopor och liknande för att inte riskera att sprida arten vidare. Se till att vattnet vid rengöring inte kan rinna ut någonstans och orsaka nyetableringar av växten.

Jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*)

- Annuell.
- En snabb start på våren. Jättebalsamin gror innan de flesta andra arter börjar växa. En snabb tillväxt gör sedan att bestånd snabbt etableras.
- Blommar i juli – september.
- Förmåga att bilda höga och täta bestånd som täcker i princip all övrig vegetation på platsen. Kan bli över 2,5 meter hög.
- Bidrar till ökad erosion längs vattendrag.

Förväxlingsarter

Kan inte förväxlas med annan växt vid blomning.

Livsmiljö

Växer på blöta, öppna och näringsrika områden.

Spridning

Växten kan själv sprida sina frön upp till sju meter från moderplantan. Frön kan färdas med vind och vatten. Jättebalsamin har en stor fröproduktion. En planta får i medeltal 700 frön.

Begränsa

Slå av, eller ännu hellre dra upp, plantorna vid eller innan blomning så att frösättning aldrig sker. Detta behöver göras två eller tre gånger varje år.

Bekämpa

Här finns många olika alternativ där både slåtter, bete och uppdragning ingår. Mindre bestånd kan täckas med duk.

Var försiktig så att inte frön sprids från mogna frukter.

- Samla plantorna i slutna säckar för att minimera risk för fröspridning.
- Växtavfallet ska sorteras som brännbart. Det ska absolut inte slängas bland trädgårdsavfall.
- Tvätta redskap, skosulor, maskiner, skopor och liknande för att inte riskera att sprida arten vidare. Se till att vattnet vid rengöring av redskap inte kan rinna ut någonstans och orsaka nya etableringar av växten.

Jätteloka (*Heracleum mantegazzianum*)

! Varning för farlig växtsaft som ger brännskador!

- Flerårig ört.
- Kan bli 5 meter hög med en stam som kan bli 10 cm tjock.
- Bladen kan bli 3m långa och är vasst parflikiga. Vita flockblommor som är 50 cm breda.
- Snabb tillväxt av bladrosetter vilket gör att beståndet snabbt etableras.
- Förmågan att bilda täta bestånd som täcker övrig vegetation.
- **Jättelokans växtsaft är fototoxisk. Detta betyder att växtsaften tillsammans med solens strålning kan ge upphov till blåsor och svårläkta sår på huden.**
- Om huden utsätts för jättelokans växtsaft, bör det drabbade området tvättas noga med tvål och vatten och den exponerade huden skyddas från solen i flera dagar.

Förväxlingsarter

Kan förväxlas med tromsöloka, hörnseloka, björnloka, strätta, kvanne, spenört, säfferot, odon, spansk körvel, piploka, stor bockrot och bredloka (ännu inte påträffad i Sverige men påträffad i Danmark).

Livsmiljö

Trivs på näringsrik, fuktig och lite torrare jord och kan växa i många olika slags miljöer.

Förmåga att växa även under icke optimala förhållanden, då den kan till exempel vänta med blomningen tills tillräckliga resurser har lagrats.

Spridning

Förmåga att självpollinera. (Det behövs alltså bara en planta för att skapa frön.) Stor fröproduktion: en planta kan få upp till 100 000 frön. En hög andel av fröna är dessutom grobara.

Hög täthet av frön i jorden (fröbank), där åtminstone några frön överlever två år eller längre.

Frön kan transporteras via vatten, vind eller via mänsklig påverkan

Begränsa

Slå av blomställningarna vid blomning så frösättning aldrig sker, cirka 3 gånger/år.

Bekämpa

Använd heltäckande skyddskläder och skyddsglasögon. Om möjligt, arbeta ej vid soligt väder för att undvika skador om du får växtsaft på dig.

Klipp försiktigt ner fröställningen och lägg i sopsäck.

Växtavfallet ska sorteras som brännbart. Det ska absolut inte slängas bland trädgårdsavfall.

Sen finns olika alternativ där både slåtter, bete, uppgrävning och plöjning är möjligt. Mindre bestånd kan täckas med duk.

Tvätta redskap, skosulor, maskiner, skopor och liknande för att inte riskera att sprida arten vidare. Se till att vattnet vid

Jätteslide (*Reynoutria sachalinensis*)

- Flerårig
- Jätteslide kan bli 4 meter hög.
- Bambuliknande stam.
- Stammen är ljusgrön eller rödtonad
- Bladen blir 20–40 cm långa och ca 1,5 gånger längre än de är breda. Bladen är hjärtformade med en trubbig spets. Under bladen finns hår som är ca 1mm långa
- Blommar med grönvita blommor i oktober och november
- Rötterna kan förstöra infrastruktur.

Förväxlingsarter

Kan förväxlas med parkslide som är mindre till växten och har rödbruna fläckar på stjälken, även den är invasiv. Kan även förväxlas med hybridslide som är något mindre och har rödbruna fläckar på stjälken.

Livsmiljö

Trivs främst i frisk och fuktig mark. Växer ofta i anslutning till trädgårdar och infrastrukturmiljöer.

Spridning

Sprider sig med rotsystemet. Har djupa rötter och rötterna kan sprida sig 15-20 m i sidled.

Bekämpa

Bekämpning av Jätteslide är individuell på varje plats därav är det viktigt att läsa på om hur du ska göra. Olika bekämpningsmetoder finns på <https://metodkatalog.invasivaarter.nu/metods>

Det kan ibland vara bättre att inte bekämpa Jätteslide men då är det bra att hålla koll på ifall den breder ut sig.

Jätteslide har förmåga att reagera på bekämpningsförsök genom att skjuta rotskott långt från huvudplantan. Jätteslide har högre tolerans för kemiska bekämpningsmedel jämfört med många andra arter.

Kanadensiskt gullris (*Solidago canadensis*) och Höstgullris (*Solidago gigantea*)

- Flerårig ört som kan bli 50–200 cm hög.
- Blommar från mitten av augusti till mitten av oktober.
- Bladen sitter direkt på stälken. Bladen är långsmala med en sågad kant och är 20 cm långa.
- Blommorna sitter i toppen av stälken. Blommorna är gula och sitter i täta vippliknande pyramidformade klasar.

Förväxlingsarter

Kan förväxlas med Höstgullris.

Höstgullris är mer högväxt har större och färre blommor samt har en rödskimrande kal stam. Även den invasiv.

Kan också förväxlas med det inhemska Gullriset som är betydligt mindre och har bredare blad.

Livsmiljö

Trivs på olika sorters mark och klarar olika nivåer av näring och fuktighet

Den är vanligast på sandrika och näringsfattiga torrängar och ruderatmarker (ex. vägkanter, på banvallar, övergivna fält och i miljöer som påverkats av människan).

Spridning

En mycket stor förmåga att sprida sig ut i naturen med hjälp av de vindspridda fröna. Sprider sig via jordstammar och bildar stora täta och ogenomträngliga bestånd. Kan spridas med små rottdelar som flyttas i jordmassor eller via maskiner som används för att slå av växten.

Begränsa

Slå av blomställningarna strax innan blomning så att frösättning aldrig sker.

Bekämpa

Slå av minst två gånger om året, behöver upprepas under flera år. Frön kan eftermogna så ta bort avslagna växtdelar så fort som möjligt om arten hunnit gå upp i blom.

Det är lätt att rötter följer med vid slåtter så även om inte stjälk och blad slår rot är det risk för att rötter finns med i materialet.

Plöjning eller harvning under den torra perioden på sommaren, Behöver upprepas under flera år.

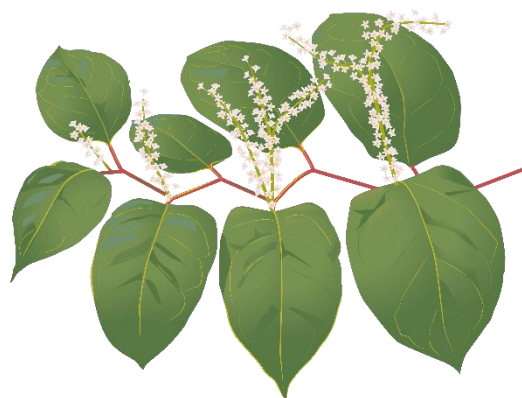
Gäva upp bestånd, det är effektivt på små bestånd.

Samla växtdelar i slutna säckar för att minimera risk för fröspridning. Växtavfallet ska sorteras som brännbart.

Tvätta redskap, skosulor, maskiner, skopor och liknande för att inte riskera att sprida arten vidare. Se till att vattnet vid rengöring inte kan rinna ut någonstans och orsaka nyetableringar av växten.

Parkslide (*Reynoutria japonica*)

- Flerårig ört.
- Bambuliknande växtsätt.
- Stjälken är grov, ihålig och kan bli 2–3 meter hög.
- Stjälken är ljusgrön eller rödbrun med rödaaktiga fläckar.
- Platt karakteristisk bladbas.
- Blommorna är vita eller rödaktiga. Blommar mellan september–oktober.
- En snabb tillväxt, vilket gör att beståndet snabbt etableras, och förmågan att bilda täta bestånd som täcker övrig vegetation. Parkslide är således är mycket konkurrenskraftig gentemot andra arter.
- Rötter som lagrar näring på stora djup vilket gör att arten kan återetablera sig även då ovanjordisk vegetation och ytliga rötter har tagits bort. Därför är parkslide mycket svår att bekämpa.
- Parkslide är högvuxen och kan bilda stora, täta bestånd som skuggar och konkurrerar ut närapå all annan flora. Rötterna utsöndrar ett ämne som hämmar tillväxt och etablering av andra arter och dessutom bildas tjocka lager (upp till flera decimeter) av gamla stjälkar på växtplatsen vilket gör det ännu svårare för annan flora att etablera sig.

Förväxlingsarter

Kan förväxlas med Jätteslide som har samma växtsätt men blir större. Även Jätteslide är invasiv och ska hanteras på samma sätt som Parkslide.

Bekämpa

Bekämpning av Parkslide är individuell på varje plats därav är det viktigt att läsa på om hur du ska göra. Olika bekämpningsmetoder finns på <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/invasiva-frammande-arter/bekampning-av-invasiva-frammande-vaxter-pa-land/bekampning-och-hantering-av-parkslide/>

Det kan ibland vara bättre att inte bekämpa parkslide men då är det bra att hålla koll på ifall den breder ut sig.

Parkslide har förmåga att reagera på bekämpningsförsök genom att skjuta rotskott upp till sju meter från huvudplantan.

Parkslide har högre tolerans för kemiska bekämpningsmedel jämfört med många andra arter.

Livsmiljö

Trivs på soliga och öppna platser där jorden frilagts.

Den växer också i dikeskanter, skogsbryn och i anslutning till parker och trädgårdar.

Spridning

Sprids via rotskott och mycket små rotdeklar som följer med mänsklig aktivitet.

Vresros (*Rosa rugosa*)

- En tät och taggig rosenbuske som kan bli 2 meter hög.
- Vresrosen har stora rosa och ibland vita blommor.
- Stora nypon som är platta i ändarna
- Bladen är mörkgröna och kala på ovansidan och håriga på undersidan. Bladen är rynkiga och tjocka.
- Vresrosen har en mycket stor förmåga att etablera sig och sedan breda ut sig i naturen. Den bildar ogenomträngliga snår som skuggar ut andra arter.

Förväxlingsarter

Den kan förväxlas med olika inhemska rosarter exempelvis nyponros. Många rossorter ympas på vresros därav kan rossorter som inte är vresros skjuta vresrosskott.

Livsmiljö

Trivs i sandig och grusig jord. Växer på havsstränder, torra gräsmarker och vägkanter. Den förekommer även på steniga och klippiga stränder.

Spridning

Sprider sig via rotskott (flera meter) och frön. Varje nypon innehåller ungefär 60 frön. Fröna kan färdas långa sträckor med hjälp av fåglar. Fröna kan flyta i söt- och saltvatten och på det viset färdas långa sträckor.

Begränsa

För att begränsa spridning slå av Vresrosen innan frösättning.

Bekämpa

Mycket forskning görs så för att bekämpa rätt är det bäst att du besöker metodkatalogen för invasiva arter: <https://metodkatalog.invasivaarter.nu/metods>

Växten är mycket taggig så skyddsutrustning eller redskap för att undvika stick är nödvändigt. Var försiktig så inte rottdelar eller frön sprids vid transport av massor eller växtdelar.

Samla växtdelar i slutna säckar för att minimera risk för fröspridning. Växtavfallet ska sorteras som brännbart. Det ska absolut inte slängas bland trädgårdsavfall.

Tvätta redskap, skosulor, maskiner, skopor och liknande för att inte riskera att sprida arten vidare. Se till att vattnet vid rengöring av redskap inte kan rinna ut någonstans och orsaka nya etableringar av växten.